

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " 4.50
za četrt leta 1.50; " 2.25

Posamično številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 napr. vsakega v petih; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inšerate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je moč.

Mir — mir!

Že jedenkrat imel sem srečo, izvabiti gospodu uredniku „Slovenčevemu“ se svojimi nazori priznanje in izraz trdne volje, napraviti mir se svojim sosedom, ako bi ta to hotel in želel, — morda posreči se mi danes ne samo to, ampak celo še več.

Oba v Ljubljani izhajajoča dnevnikova zadržeta od dne do dne, da jima ničesar ne leži tesneje na srcu, nego mir in sprava, ker „sprevidata“ oba, kako nepotreben, dá: nevaren in smešen je medsebojni prepir v tako mali družini, kakor je narod slovenski. Vender ostajajo ta zadržeta, te besede le na papirji in „boj mej petelin“ traje le neprenehoma dalje.

Kajti mir in spravo pozna tako jeden kakor i drugi le pod obveljavo načel, katera zastopa bodisi jeden kakor drugi obeh bojevnikov; niti za las ne odstopita od svojih tirjatev, od „nazorov“ svojih in tako utegne imeti slovensko ljudsko čast plačevati se svojo naročnino mejsobojni prepir obeh listov do sodnega dne in naveličevati se, že tolikokrat naveličane, vedno iz nova neslane besedične „rabuke.“

In kaj je prav v istini „prepirno jabolno“ obeh dnevnikov? — Ideje? nazori? načela?

Kaj še!

Vae to so fraze!

Dolgo bi utegnili iskati po pravem vzroku tega obžalovanja vrednega razprtja, ako se hočemo dosledno, če tudi neradi, ogibati prvotnega vira obojnega sovražstva. Skoro ne vemo, kje ga iskati, kje pričeti!

Znano nam je, da je „Slovenski Narod“ pričel kot prvi slovenski dnevnik izhajati v onih blaženih časih Slovenstva, ko smo si bili še bratje, bratsko misleči in čuteči za jeden in isti narod ter njega težnje in da smo bili, ne še pijani

„belega“ kruha, veseli, ako smo si pridobivali dan za dnevom večje število somišljenikov in soborilcev za vzvišeno narodno stvar.

Nato jel je izhajati „Slovenec“ in kmalu smo imeli priliko opazovati, da gre nekako na „dvoje“. Neki brez potrebe podjetni stranki ni zadostovala jedna in edina oblika narodnega boja proti krivičnemu tujemu nasilstvu, ni se hotela bojevati pod zastavo skupne vojske, nabrala si je s v o j o četo, stopila pod lastni prapor.

Z drugimi besedami: pričel se je „narodni duvalizem“, združene moči jele so se cepiti na dvoje! Na naš prečastiti duhovski stan, ki ima prvo besedo na — „vasi“, jel je pritiskati nekov čudni duh terorizma ki je jel, podoben nekakom vinskemu ali žganskemu duhu, rojiti po glavah dovzetnih za veljaštvo, in srcih versko-vodilnih faktorjev in narastel do necega, dejali bi strankarskega šovinizma, bole z ni, proti kateri ni nobenega zdravila, nego trezni človeški razum.

Kam je pomolil tace pes, je zavedni narod pri tej priliki takoj izpoznal. Svečeniki verskega fanatizma, katerih ni na svetu nikoli manjkalo, bodisi v tem ali drugem veroizpovedanju, so zagledali pri splošno rastoči navdušenosti, da jame železo postajati mehko in da bi se morala porabiti prilika, kovati je za svoje namene.

Navdušenost, ki je zavladata v srcih za vzvišene narodne vzore, poskusili so ugrabiti in iz nje izkovati novo žezlo duhovski oblasti v vseh svetovnih zadevah, na zemlji. Prepričali smo se le prerana, da tu ne gre več, ni za vero, ni za narod ne za Boga in ne za srečo ljudstva, marveč za podlo posvetno oblast. Kakor nepokojni pretepin, ki si domišlja, da mora zmagati celo vas fantov, ne more dati pokoja in vedno sili v boj, kakor hitro nekoliko

sta potem govorila, nisem razumel. In kaj se je v moji duši godilo, je težko popisati; tisoč vezi vezalo me je na življenje, a videl sem že nož pripravljen, kateri naj bi v par minutah prerezal te vezi. — Grozna je bila misel na bolečine ljubih starišev, na obup neveste, ako se več ne vrnem, posebno pa me je mučila misel, da bi na zadnje niti ne mogli najti morilca ter se maščevati nad njim. Tu me po noči pokopljejo, ter grob prikrijejo: kdo bi vedel, kaj se je tu zgodilo?

Kdo bi moje truplo na pokopališču iskal? Nihče me ne najde potem.

Zopet sem poskusil s prošnjami in žuganjem nevarnosti oditi; še enkrat sem prisegel pri vseh svetnikih, da jih ne izdam; govoril sem jim na sree, predstavljal jim, da umor ne ostane prikrit in da prej ali slej najdejo morilca: — zastoj, grozovitež ni odjenjal. „Saj sem te svaril, da se izogibaj cerkvi; a ti si vendar notri šel,“ dejal je potuhnjeno in potem nadaljeval: „Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Zasačenja se ne bojimo. Ako bi ti bil mož, bi nam tvoja prisega zadoščala in mi bi ti podarili življenje; ker si pa še otrok, nam tvoja prisega ni dovoljno poročstvo.“ Ozrem se hitro in neopazeno okoli sebe. Za mano vidil sem stol, k zidu naslonjen; ako bi na tem stal, morda bi se posrečilo se kviško popeti. Če pa mi je usojena

okreva od prebitih bul in ran ter ugleda priliko, da bi z nova poskusil zmago svojo, dokler ga ne „mino“ za vselej, — tako i oni ne dajo pokoja, dokler priti mora trenutek, ko jim bode ta prepričljiva želja za večno presedla.

To so bili skrivni napori, ki so se čutili kmalo po prihodu „Slovenca“ na našem narodnem obzorju. In da bi se tej stranki posrečilo njeno podjetje, tem večjim vspehom dvigati veljaško svojo palico nad hrbet naroda in ga siliti do ove pokorščine, koja naj bi glorifikovala gospodoželjno gospode, — spustila se je kar slepo proti stranki, ki se bori edino le za napredek naroda in ne uklanja tilnika pod udari srditežev, češ, ta nam je na poti, tega ven, potem smo gospodarji sami v deželi! Kajti kakov drugi vzrok imajo gospoda pripraviti se s posvetnim razumnostvom? Jim je mari česa drugega hudega storila, nego da obstoji in to dlje časa, nego „Slovenec“? Morda je njega nalog, preobčati ljudstvo k drugi — veri? Kdo pametnih bode prisojal narodnim boriteljem takov luksuz v njihovem duševnem delovanju?! Ako pa deluje to razumnostvom, kakor je zahtevam narodnega napredka primerno in ne kakor bi prijalo fantaziji kake posamezne sekte, s tem gotovo ne greši niti proti moralnim, niti proti verskim zakonom.

Ali kaj je iz tega prepira priraslo? Prirasla je borba za obstanek jednega kakor drugega iz mej obeh ljubljanskih listov. Prvi slovenski dnevnik, najstarejši bojevnik za „Novicami“ za razvoj narodne zavesti v Slovencih, „Slovenski Narod“, stoji odino le na gmotnih nogah njega naročnikov; podajati se mora v degradivni prepir z „Slovencem“, katerega podpira blagajna imovitih svečnikov in prodirati s pravico skozi čete v narodovi fantaziji utrjenih hinavcev! Dobro vemo, da je

smrt, hotel sem življenje braniti do zadnjega vzdihljaja; bil sem že pripravljen, da zgrabim prvo močno stvar v svojo obrambo. V trenutku, ko je grozovitež brivca od sebe pahnul, kateri poslednji ga je prosil, da mi privoli še par trenutkov odloga — češ, da treba obljube moje še enkrat premotriti — zaženem se hlastno proti stolu; z jednim skokom bil sem na stolu in v par trenutkih stal sem že v cerkvi. Se svojim skokom prekucnil sem stol in tako mi ni mogel grozovitež koj slediti: v hipu sem našel stopnice, vodeče v zvonik. — Strah podal mi je peruti, v par sekundah sem pribežal na precej visoki zvonik. Komaj sem zgrabil vrh, prislonil lestev, ko ališim preganjalce za mano dirjati. Zdaj je veljalo življenje braniti; niti očenaša ne bi mi grozovitež dovolil zmoliti, ako padem še jedenkrat v njega roke. — K sreči bile so stopnice tako ozke, da so morali drug za drugim iti; lestva, katero sem z desnico zopet pograbil, bila je težka in voglata; ako bi koga zadela, pobila bi ga z jednim udarcem. Zdaj potegnem vrh, — nekako strašno je zvenel glas zvona na okoli.

„Smrt mu, ali me pa hudič vzemi“, vpil je grozovitež na stopnicah; „on nas izda, izgubljeni smo, ako ga ne umorimo, predno prilete kmetje“. Zdaj ugledam njegovo glavo pod mojimi nogami; zagnal

ljudstvo naše pobožno — in da mu je vsaka beseda sveta, izgovorjena v imenu vere. Hvalimo Boga, da je tako! Samo da ne bi se sveta vera zlorabljala za posebne namene, kajti priprosto ljudstvo ne ve vsakokrat pogoditi, kedaj govori pristno prepričanje in kedaj — hinavstvo. Na to nerazsodnost ljudstva naslanjajo se nekateri, kojim ni do drugega nego do gospodstva, bodisi tudi na račun narodnosti.

In do kacega, celi naš narod osmešjujočega prepira se je popela ta strast v nas? List, ki bi lahko živel v dobrem gmotnem položaji kot uzor našega časnikarstva, mora se boriti za svoj obstanek in postajati se svojim nasprotnikom vred karikatura strankarskega prepira, kajti strast fanatizma je hujše nego kužna bolezen. Po njej obsedeni ne vidi in ne čuje ničesa, ne pozna ni čuta ni srca — marveč bije in seka slepo, blazno in besno na levo in desno! Kako daleč pripelje človeka fanatizem, nam je dokaz krvavi čin japonskega svečenika, čegar živalske strasti žrtva postal bil bi skoro ruski stolonaslednik!

Toda poglejmo si v tem nečloveškem neinteligentnem boji naše fanatike.

Človek, ki je poklican v to, da vzdržuje in vzgaja v narodu blaginje prirojene mu poezije, da jo predočuje v usornih, umljivih nam podobah vere, svečenik pred oltarjem stvarstva, spušča se v neprijateljske boje se svojim narodom, pred katerim bi moral stati neomadeževan, čist kakor zora jutranja in v nikakoršni dotiki z zemskimi razmerami, živeč le za nebo in svoj narod, v kaki podobi se nam prikazuje ometan z blatom vsekdanjega zemskega prepira!

Jeli Kristus tako učil? Je-li On propovedoval prepir in razpor mej brati? Se-li pravi to umevati nauk Kristusov?

sem lestvo nanj in dobro sadel: prvi mojih preganjalcev se je zgrudil. — Morda je to njegova tovariša prestrašilo; ali pa sta hotela drage minute za svoje rešenje porabiti: vtihnili je doli; slišal sem, kako so vrata škripala in potem močno zaropotala. Nisem spustil iz rok niti vrvi niti kolca, katerega sem se krčevito poprijel; še le ko slišim kmete pred cerkvijo govoriti, čutil sem se svest svojega življenja.

Skozi zvonikovo luknjico zaklical sem doli stoječim, „da je bilo človeško življenje v nevarnosti“, in rekel jim, naj vrata s silo odpro ter mi pridejo na pomoč.

Moč me je zapustila, noge so se mi šibile; v glavi se mi je zavrtelo in zgrudil sem se.

Kaj se je potem z mano godilo, ko so me v hišo mojih starišev prenesli; da so vsled mojega zvonjenja cerkev preiskali in pri tem delalnico ponarejevalcev denarja našli; da so grozoviteža mrtvega na pokopališču našli in se tri dni pozneje tudi nad tovarišema maščevali: zvedel sem še le potem, ko sem štiri tedne trajajočo mrzlico prestal in se zavedal. Od tistega dneva se nisem več bal strahov; še celo misel, da bi me duh grozoviteža „srečal“, katerega je moja roka usmrtila, me ni strašila. Hiše pa nisem po noči nikoli več zapustil, ne da bi se bil oborožil ali kako palico ali pa vzol psa seboj.

PODLISTEK.

Nevarni trenotki.

Prosto poslovenil Avguštin Janša.
(Konec).

Ko mislim to izvršiti, pogleda tujec od svojega dela kviško; zganil sem se in to mu je odkrilo mojo navzočnost. Ne da bi se oglasil, spustil je delo iz rok in z jednim skokom bil je poleg mene. Tudi njega tovariša nista besedice zinila, ali že njih obrazi izražali so mi, da me čaka smrt.

Grozovitež objel me je z močjo velikana; dasi sem se branil na vse pretege, me je vender-le zasakal ter planil z mano v grob. Doli pa me je vprašal: „Kaj te je semkaj pripeljalo, kako dolgo si že tukaj?“ Potem je nadaljeval: „Stori pokoro, kajti nimamo časa, s taboj se ukvarjati!“ Obrisal sem mokro čelo ter mu natanko razložil skrivnosti pretečene ure. — Prosil in prisegal sem goljufow, da naj bi me mirno domov spustili in da nikomur ne povem, kar sem videl in slišal.

Na da bi odgovoril, vzela je nož, ter ga skušal na koncu svojega palca. „Moli očenaš,“ rekel je tako mirno, da mi je kar kri zaostala, še en četrt ure imaš časa!“

Brivoc ni bil, kakor se mi je zdelo, zadovoljen, ampak opominjal je grozoviteža, kateri mu je kratko odgovarjal; kaj

Ne! Nikakor!

Žal, v resnici žal, priznavati mi mora častiti duhovski stan, da nekateri njega vrstniki ne umejo visoke ideje Kristove, mar da bi jo znali razširjati — in baš taki svečeniki, kakor sem to opazoval, so oni, ki se spuščajo v divji boj z dnevom in tako svedočijo, kako neprijeten jim je baš duhovski stan ter da bi bili rajši čisto navadni politični petelini, nego vzvišeni voditelji duševnega življenja, kažipot v blaženo večnost! Ni-li ta mali broj takih svečnikov pravcati narodni luksuz, gola potrata, katero živi ljudstvo se svojimi žulji?

Kam pa pridemo, ako temu početju ne bode skoro konca?

Kam pridemo, ako bodo nekateri nadalje tako zametali narodnost in ako jim je deveta briga, katere narodnosti žive v deželi? Kam pridemo, ako bodo nekateri „konservativni“ listi — tudi slovanski — tako proslavljali nemštvo in nemški jezik! Spominjamo se, da je celo nek slovenski list proslavljaval nemškega cesarja, da-si je protestant.

Po takem imate prav, trdeči da se ozirate tudi na narodnost — toda na katero? Reči moramo, ako si je naše nemštvo izbralo za skrivno orožje proti nam naše „konservativce“, da jo je dobro zadelo!

In zatorej, ljuba lista ljubljanska, pretrgajta svoj v istini nezanimiv preprič! Ne degradujta se na stopinjo podlosti, na kateri stoje nasprotniki naši. Ali Vama še nikoli ni prišlo na misel, da so ljubeznjivi Mahničevci zares tajno orodje v rokah Nemcev, ki se že družega orodja proti našemu narodu več posluževati ne vedo, da segajo do izdajalcev v našem lastnem taboru, ker jim je pač dobro znano, da notranji razpor je vsakemu narodu gotova poguba.

Stopajta svojo pot in delujta značajno po geslu Jurčičevem in Tomšičevem in uverjena bodita, da vajine besede popravijo, kar so do sedaj pokvarila — dejanja.

(Opazka uredništva: Članek ta prijavljamo na iskreno prošnjo rodoljuba, kojega ime se nevažno ne čuje v političnem življenju našem).

Oproščajmo se tujih zavodov!

Vsaka dežela ima raznovrstne svoje zavode in družbe, manj ali več koristne za prebivalce nje. — Med enake prištevati je posebno kmetijske družbe. Ne bodem govoril danes o raznovrstnih in izvrstno delujočih kmetijskih družbah v bližnjih nam deželah, niti o slavni vsestransko delujoči c. kr. kmetijski družbi vojvodine Kranjske, ampak za danes me je volja izpregovoriti o — „Kmetijski družbi tržaški!“ — Gospodje, sestavljajoči odbor te družbe (druge člane bi menda lahko na prste sešteli) se pač o vsem drugem bolje razumejo nego o kmetijstvu. Največje delo teh gospodov je menda, prisustvovati v tem ali onem selu okolice prirejenemu banketu, kjer se pri bogati mizi uprav lahko razgovarjajo in razumejo o vinu, katerega ravnokar pijo! Dotični gospodje se pa bahajo še z drugimi „plemenitimi“ čini svoje družbe. — V teku časa podarila je naureč ta družba nekaterim „zaslužnim gospodarjem“ po jednega bika (pravega živega bika).

Mi sicer nismo imeli prilike prepričati se o dotičnem plemenu — a prepričano je moralo biti o tem lahonsko tržaško časopisje, katero je vsled tega pelo alavo tej družbi in dotičnim gospodom! — A baš tu, o deljenju teh bikov mi je nekoliko izpregovoriti!

Mož, kateri igra eno izmed prvih ulog pri tržaški kmetijski družbi, in kateri ima pri podeljevanju bikov okoličanskim posestnikom prvo in glavno besedo, je po okolici, žal, obče znan.

Ta človek, katerega prirodni darovi obstojé edino le v veliki njegovi postavi,

ubil si je že pred poldrugim desetletjem v glavo gorostasno-neumno idejo, postati okoličanom to — čujte! — uprav to, kar nam je velezaslužni naš deželni in državni poslanec gosp. Ivan Nabergoj! — Rojenice, zbravše se ob priliki njeg. rojstva ob zibelki tega človeka, prisodile so mu gotovo le najabsurdnejše ideje v življenju! Ta človek, hrepeneč po državnozbornem mandatu, postavil se je že večkrat kot protikandidat proti našemu Nabergoju. Propadel pa je vselej temeljito, čeravno so ga pri tem podpirali magistatni in drugi lahonski gospodje! Zlobna irredenta se je že veselila sreče, da se bodo mogli v Trstu in po okolici ponašati z jednim samim narodom čiste, italijanske krvi, ako zmaga ta protikandidat Nabergojev. A ni mi namen, o tem obširneje govoriti — kajti zašel bi predaleč — a konstatovati mi je, da je dotičnik že enkrat zmagal pri volitvi v mestni svet, in da je zmago to odločil — uprav po kmetijskem tržaškem društvu podarjeni bik! — On je namreč priporočal, da se podari tega bika nekemu krčmarju veljaku II. okraja — kar se je i zgodilo. Krčmar pa in njegova stranka, so strastno agitovali za svojega ljubljenca — češ, on je mogočen in njegova beseda mnogo izda. i. t. d. Bik, podarjen po kmet. društvu tržaškem, pripomogel je, da sedi v tržaški mestni zbornici eden iz med najzagrizenejših mej zagrizenimi, kateremu celo vlada ni posebno prijazna. — Srce pa nas boli, ako pomislimo da, rečeno društvo izdatno podpira poljedelsko ministerstvo in da se ta podpora na tak način uporablja.

Piscu teh vrst je znan še nek drugi mož, posestnik v nekem drugem okraju okolice, kateremu je bil podarjen bik po tukajšnji kmetijski družbi, po priporočilu istega gospoda in družih enakih mu prijateljev. Ta človek pa je, dasi rojen okoličan hud renegat in največji nasprotnik rodu svojemu in menda tudi sv. veri — in se družil z najljutejšimi našimi nasprotniki! Razvidno je toraj iz navedenega, da je tržaško kmet. društvo nekaj zavod za širjenje lahonske propagande mej okoličani — in da ne odgovarja svojemu poklicu niti v najzadnjem obziru! — Tržaški in okoličanski rodoljubi izprevideli so kmalu stvar — toda kako si pomoči? —

Mislilo se je s prva delati v to, da bi pristopali naši ljudje v večem številu k temu društvu, da bi se poskušalo zmagati pri volitvah in pridobiti večino.

Ali letnina pri tej družbi je visoka, tako, da bi se moglo upisati primeroma le jako malo naših ljudi kot udje te družbe. — In ko bi naši nasprotniki izprevideli naš namen, lovili in zbirali bi okoli sebe ude — katerih bi nabrali brezdvomno lepo število — in mi bi ostali na cedilu!

Bilo je toraj treba misliti na napravo lastnega, novega „kmetijskega društva“. Okoličanski in tržaški rodoljubi poupraševali so o stvari pri nekaterih okoličanskih rodoljubih iz cele okolice — in vsi so bili z idejo jako zadovoljni. Sklicalo se je potem nekaj ožjih shodov, katerih so se udeležili rodoljubi iz raznih okoličanskih okrajev, in pri katerih se je posvetovalo o tej ustanovitvi.

Izvolil se je poseben odsek za napravo društvenih pravil, kateri je tudi dovršil svojo nalogo — a zasedaj prišlo se je le do tega, ostalo se je pri tem.

Rodoljubi, ustanovljajoči to društvo, imajo tudi primerno mnogo dela pri tržaških in okoličanskih narodnih društvih — no to pa ni glavni uzrok, da se pravila še niso predstavila — in potrdila. V jeseni, ko bode trgateg pri kraju, ko imajo naši okoličani več časa, skliče naj se zopet v mestu shod, h kateremu naj se povabi vse okoličanske prvake — oziroma druge kmetovalce. Mogoči nedostatki o napravi društva utegnejo se izgubiti pri tem shodu — in stvar bode gotova! Celó naši nasprotniki, videči da nas ne morejo povsem potajiti v našem obstoju, imeaujejo nas okoličane kmetovalce.

Dakle, mi smo kmetovalci; nam se pristuje kmetijsko društvo, ne lahonski gospódi. Državna podpora priti mora v naše roke, v korist našega društva in naravnim putem bi se moralo sedaj obstoječe društvo celoma pogubiti — ker nima nikake pravice do obstoja, kajti „kmetijsko“ je le po imenu. — Na noge toraj, ter Bog i sreča junaka! Ker že omenjam o veliki potrebi ustanovljenja našega kmetijskega društva, omenjati mi je potrebe nekega drugega prevažnega zavoda, katerega že leta in leta v Trstu živo pógrešamo.

V „Edinosti“ kakor i v drugih naših listih sem že večkrat omenjal o potrebi našega denarnega zavoda v Trstu. No kolikor doznajem iz gotovoga vira utegne se ta ideja v kratkem uresničiti! Poprijel se je krepko te ideje mož, o katerem ni dvojbe, da ne bi je tudi dovršil in dosegel svojega namena. — Temu gospodu — temu našemu možu bode na tem činu gotovo hvaležna vsa okolica, kakor i mestni rodoljube — in tudi ostali narod se bode s hvaležnostjo spominjal ustanovitelja prvega našega denarnega zavoda v Trstu, te prepotrebne naše tvrdnjave!

Mnogo okoličanskih veljakov, članov „Banca popolare di Trieste“ obrnilo bi se pač raje do domačega zavoda in pustilo tujega. Oproščajmo se toraj tujih zavodov in ustanovljajmo si lastne, domače. — Dal Bog, da bi mogli mi tržaško-okoličanski Slovenci s prihodnjim novim letom pozdravljati dva naša nova zavoda: „Tržaško hranilnico“ in „Tržaško kmetijsko društvo!“ „X“.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Njegovo Veličanstvo došlo je dne 30. avgusta v Celje, da prisustvuje velikim vojaškim vajam, tam se vršedim. Vlado je navdušeno pozdravljala ogromna množica ljudi, prihitevša iz vse okolice celjske.

Državni zbor snide se najbrže dne 6. oktobra in bode zboroval do 15. decembra. Deželni zbori snidejo se potem koncem decembra. Sredi februarja snide se zopet državni zbor, da nadaljuje svoje delovanje.

Načrt programu za tretji splošni avstrijski katoliški shod je že določen. Ta načrt pravi, da državo politika mora biti povsem krščanska. Ta krščanski značaj so odvezli državi, osobito ob dveh glavnih točkah: v zakonu in v šoli. Država bi morala v prvi vrsti skrbeti za versko-nravno vzgojo otrok in to v tesni zvezi cerkve se šole. To skrb svojo bi pa morala država raztegniti tudi na srednje šole in vseučilišča. — Načrt se potem dotika socialnega uprašanja. Uprašanje to je nastalo, ker so se ločili od krščanskih načel, čemur je bila posledica, da je nastal povsem krivičen gospodarski red.

Pri slovesu Dalmatincev od Zagreba rekel je vodja tej deputaciji, poslanec Bulat, da hoče po povratku v Dalmacijo vse poskusiti, da se vresniči želja vseh: združenje z zemljo-materjo. Osobito na kolodvoru bilo je poslavljanje kaj pristrčno. — Na Reki je plačana sodrga insultovala povračujoče se Dalmatince.

Vnanje države.

Danski list „Nationaltidende“ opovrača vest, koja širijo nemški listi, kakor da bi se ruska carica utikala v politiko. To govoričenje je zgolj sad slabe vesti nasproti Danski, koj se je pač nekaj obečalo, a nič dalo, in pa izraz prepričanja, da je Nemčije politika sama dovela do zveze mej Rusijo in Francijo.

Znamenit angleški državnik izjavil se je v pogovoru z dopisnikom pariškega „Gaulois“: Francosko-ruska zveza ne bode imela tako groznih posledic, ka-

kor se v obče misli, izvzemši slučaj vojne. Situacija v Evropi je zavisna od osebne volje carja ruskega. Ako ta ne želi vojne, je mir zagotovljen. Gotovo je, da cesar nemški ne prične vojske. Poslednji bi je tudi ne mogel pričeti brez pomoči Avstrije in Italije, a ti poslednji bi mu ne sledili, ako on koga napade. Avstrija in Italija ne bi se udeležili agresivne politike, ker jima utegne postati nevarna. Vse države morajo se bati vojne, izvzemši Rusije. Poslednje ni moči vničiti, pač pa je možno uničiti Nemčije in Francijo. V slučaju vojne ostala bi Anglija strogo nevtralna.

Angleški list „Standard“ javlja, da se je Turčija ob uprašnju prehoda skozi Dardanele povsem uklonila Rusiji. V poslednjem času prigodilo se je bilo namreč, da je turški poveljnik prehoda skozi Dardanele ustavil ruske ladije, proti koji odredbi je Rusija odločno protestovala. Turčija se je slednjič premislila ter doposlala ruskemu poslaniku pismo, v kojem se opravičuje in obeča, da se kaj tacega nikdar več ne zgodi. Oškodnino, zahtevano po ruskem poslaniku, so takoj izplačali ter odstavili visjega poveljnika Dardanelam.

Mej srbskim diplomatskim osebjem izvrše se v kratkem različne premembe. Dosedanji zastopnik na Dunaji pojde v Pariz in na njega mesto pride general Sava Gruič. „Dnevni list“ pravi, da ima odposlanje Gruiča na Dunaj namen prepričati dunajski kabinet o odkritosrčnih namelih srbske vlade in razpráiti nezapiranje, obstoječe na Dunaji proti Srbiji.

V bratovski vojni v Čile zmogli so kongresisti: vojniki republike predsednika so torej podlegli. Mesto Valparaiso je že v rokah ustašev. Kongresisti postavili bodo takoj provizorično postavno vlado. Njihov načelnik Monot prevzel je poslovanje. Admirali vnanjih brodovij nadzorujejo mesto. Predsednik republike Čilske — Balmaceda — je baje ubežal. Poulična sodrga zažgala je več hiš, koje so bile last privrženikov republike predsednika. Škode je nad dva milijona. Vse trgovino so zaprte.

Različne vesti.

Osobna vest. Namestnik tržaški vitez Rinaldini povrnil se je v Trst.

Imenovanje. Naučni minister imenoval je suplenta Ivana Macherja državnega gimnazija v Trstu stalnim učiteljem na gimnaziji v Kotoru.

Zloraba župnikove dobrote. Pod tem naslovom nam pišejo od Svet. Ivana: Nek mladi bogoslovec iz družega leta izprosil si je pri našem gospodu župniku dovoljenje, da se na leci uri v govorništvu. Veleč. g. župnik mu je rad to dovolil. V nedeljo pa je mladi gospod porabil priliko, da je v cerkvi zabavljaj proti slovenskemu časopisju in velezaslužnim veljakom, koji se že leta in leta trudijo za blagor okoličanov in za njih narodne pravice, češ: kaj bodo ti možje ukazovali ko so komaj 4 razrede ljudske šole dovršili. Vprašamo mladega gospoda. — koji pa menda nima niti pojma o pravicah v javnem življenju —: meni-li, da imajo le oni, ki so si pridobili kako akademsko dostojanstvo, pravico pečati se z javnimi zadevami?! Zares čudni nazori dozorevajo tam v lepi Gorici pod zaščito velečastitega dra. Mahniča! Nadejamo se, da žaljeni možje store potrebno, da dobi mladi gospod malo lekcije o taktu in o svetih namelih, kojim je posvečena leca.

Čudni pojavi „panславizma“. Vsakega človekoljuba mora le veseliti, ako ljudstvo samo poprime inicijativo v zboljšanje materijalnega svojega stanja. Komur tako početje ne ugaja, ali je celo neprijazno kritikuje, ta gotovo ni prijatelj ljudstva. — Gospóda italijanske stranke so taki čudni prijatelji našega kmečkega stanu. Novih dokazov sicer ne bi trebalo za to trditev našo — kajto poznamo jo dobro to gospódo z vseh strani —, a vender je umestno

da zabeležimo gorostasno trditev „Indipendenteja“, da je namreč ravno kar v Pulji po naši stranki zasnovana posojilnica pojav panslavizma. Torej ne le oni, ki se trudijo, da na političnem polju privedejo našega kmeta do zavesti, so panslavisti, ampak tudi tisti, ki mu hočejo materialno stanje zboljšati. To je pač značilno glede na mišljenje italijanske gospode, posebno pa značilno za one srboriti „konservativce“, ki tirajo v blato može snujoče ljudstvu zavode, namenjene zgolj človekoljubnim namenom. — Sicer pa je absurdno, ako list „Indipendentejeve“ kakovosti skuša druge črniti kot veleizdajice. — Vsakako interesantna je izjava tega lista, da glede denarnih žrtev za „sveto stvar“ le nižji stanovi vrše svoje dolžnost, a da so bogataši le tako dolga naukušeni, dokler ne treba odpreti — mošnjaka. Po takem pa moramo gospodo uprašati, od kod prihajajo tisočaki in tisučaki, koje potrosijo pri vsakih volitvah, ako jih domači bogataši ne „spogajo“? Od nekodi morajo vendar priti! Prosili bi odgovora!

Dijaška veselica na Greti. Vrli naši dijaki pokazali so v nedeljo, kako lepo znajo slaviti slovensko ime! — Videče zbrano lepo število naše okoličanske učeče se mladine obojega spola, prešinjala nas je ideja, kako krasno in velepomembno bi bilo za nas, ako bi imela okolica vsaj petkrat toliko učeče se mladeži, petkrat toliko bodoče narodne inteligencije! Vročina v dvorani, kjer se je vršila veselica, je bila silna — tako, da smo se morali uprav pošteno potiti. Ali spomin na prvega duševnega našega velikana, v kojega čast se je vršila veselica, premagal je i to silno vročino in gotovo ni bilo nobenemu žal, da se je znojil — Preširnu v čast! — Po prvi točki udaranja tamburašev stopil je na oder predsednik veselice, abs. osmošolec g. Šmuc, ter zahvalivši se občinstvu na mnogobrojni udeležbi, omenjal v jako lepem govoru o pomenu veselice — sli. kajoč Preširna kot prvega duševnega velikana Slovencev. — Mej drugim omenjal je govornik, da kakor so poznane prekrasne Preširnovе pesmi ob goratem Korotanu — ob zeleni Štajerski in drugod — tako znane so i vsakemu mej nami. In ko se nabirajo med celokupnim narodom našim prostovoljni doneaki za napravo spomenika nepozabnemu našemu pesniku — zbrala se je učeča se mladina naše okolice ter odločila napraviti veselico za napravo Preširnovoga spomenika. Ob obali „Adrije“ živeči Slovenci ne zaostajajo za drugimi — tudi oni hočejo pripomoči napravi spomenika ljubljenu pesniku — velikanu!

Pevske in tamburaške točke izvršile so se povsem povoljno. Stritarjevo „Preširno oporoko“ deklamovala je gena. Milica V. uprav krasno in žela obilo pohvale. V Vilharjevem „Vesoljnem svetu“ dopadal se je posebno prikupljiv glas g. Eveline V. Glede igre „Oče so rekli da le“ nam je biti jednoglasnim z celokupnim navzočim občinstvom. Treba je bilo res nekoliko čakati predno se je vzdignilo zagrinjalo in so nastopili igralci — ali marsikteri „mrmrajoči nestrpnež“ je bil dobro odškodovan za nekoliko čakanja!

Igralke in igralci izvršili so svojo nalogo vrlo dobro in smemo reči, da se je igrala dosedaj le malo kje v okolici kaka igra s tako dovršenostjo kot uprav ta. — Občinstvo je izražalo posebno glede igre največjo svojo zadovoljnost ter po zavšetku burno pozdravljalo igralce. — Beseda se je zaključila s „cesarsko pesnijo“ katero je pel mešani zbor, a občinstvo razoglavo poslušalo. Zatem se je vnela v gorenjih in dolenjih prostorih živahna zabava in donelo je na več krajih ubrano petje. Pri besedi in pri banketu bil je navzoč tudi pokrovitelj veselice, naš državni poslanec gosp. Iv. Nabergoj. — Predsednik g. Fr. Šmuc pozdravil je našega poslanca jednatim krepkim govorom. — Gromoviti „živio-klici“ so doneli v čast našemu poslancu, kateri se je — vidno

ginjen — toplo zahvalil g. predgovorniku. Govorili so še razni gospodje, a primanjkovalo bi nam prostora, ako bi hoteli o vsem omenjati. — Zatem se je pričel ples, kateri je trajal do ranega jutra. Izmed okoličanskih društev udeležili sti se te veselice korporativno Berkovljanska „Adrija“ in „Opensko pevsko in bralno društvo“, katero je došlo v polnem številu. Občinstva je bilo kar natlačeno — le nekatero mestne gospode smo živo pogrešali. — Slava našim dijakom!

Posojilnica v Trstu. Vendar smemo upati, da se ta v guotnem kakor tudi v narodnem oziru za nas važen zavod v kratkem ustanovi. Kakor je znano so se že pred več leti delale priprave za tak zavod, a vsa zadeva je zaspala in trdno spala, dokler je niso sedaj vzbudili nekateri tukajšnji rodoljubi. Na povabilo našega marljivega državnega poslanca, gosp. Ivana Nabergoja zbralo se je v nedeljo 30. avgusta t. l. več tukajšnjih rodoljubov v pogovor glede ustanovitve slovenske posojilnice v Trstu; sklenili so, z vsemi močmi na to delati, da se tak zavod v kratkem ustanovi in so v ta namen izvolili več odbor iz svoje srede, da naredi pravila za posojilnico in je upiše pri tukajšnjem c. kr. trgov. in pomor. sodišči, ter da slednji seznanj tukajšnje Slovence z važnostjo in koristjo nameravane posojilnice in pridobiva ude za njo. Ne dvomimo, da bo to podjetje imelo zaslužen uspeh, posebno če se bodo zanj zanimali in pridobili slovenski trgovci, obrtniki in poljedelci v Trstu in po okolici. Ker se nam ustanovitev posojilnice v Trstu zdi velike važnosti, hočemo v kratkem o tej zadevi več in natančneje pisati. Danes le omenjamo: nameravana posojilnica bo registrovana zadruga z omejenim poroštvom, kakoršnih imajo Slovenci na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem že v precejšnjem, a Čehi in Nemci v velikem številu.

Izlet v Zagreb. Vozni listi dobivajo se pri gosp. Juliji Mikoti v tiskarni Dolenc.

S Pomjansčine se nam piše: Nek laški duhoven pozval je k sebi nekegakmeta. Kmet je mislil, da ga je pozval radi nekega dolga; a ta laški duhoven odgovori: „Ne ne, nikakor ne zahtevam denarja od vas, ampak vedeti hočem, na katero stran stopite povodom prihodnjih volitev!“ Na ta nagovor povpraša kmet ponižno, kako to, da se gospod toliko brigajo za to uprašanje. „Brigam se, brigam in močno!“ — odgovori ta konservativec po vzgladu goriških konservativcev ter še v nadaljnem pogovoru vsklikne: „Kaj poslušate tiste vaše „preti“!“ — Niso-li to krasni „konservativci“, ki pozivljajo ljudi, da naj ne slušajo „quei preti“ — Če treba, poslužimo z imeni!

Iz Pomjana se nam piše: Kako dobro občinski svet za svoje občinarje skrbi, je razvidno tudi iz tega, da poljski čuvaji, dasiravno so priseženi, ne smejo puške nositi. Kdaj naj bi puške nosili, ako ne sedaj, ko je glavni pridelek že zrel? Koperska gospoda se boji, da bi kak zajec ne padel. Vidite, kako dobro znajo za se skrbeti.

Volitve v Pomjanu Občinske volitve v Pomjanu so slednjič vendar razpisane. III. razred voli dne 14., 15., 16. in 17. septembra; II. razred: 18. 19. in 20. septembra; I. razred 21. septembra. — Volitve te so velepomembne ne le za občino pomjansko ampak za vso zapadno Istro, kajti utegnejo izdatno uplivati na izid dopolnilne volitve v državni zbor. Dolžnost nam je, v tem resnem zadnjem trenutku izreči do vseh zavednih rodoljubov na Pomjansčini iskreni opomin, da vestno porabijo to kratko dobo malih dni ter store vse možno, da dosežemo za našo stvar ugoden uspeh.

Iz Kanala se nam piše: Tudi meni ni bil po volji dopis iz Kanala v 66. št. Vašega cenjenega lista. Precej sem bil pripravljen gosp. dopisniku odgovoriti, a prehitel me je gosp. dopisnik iz Gorice.

Ker se mi pa dozdeva, da je premalo povedal, menim da bode prav, ako še jaz kaj določim.

Upam, da mi odpusti g. dopisnik iz Gorice, kakor tudi Vi g. urednik, ker si dovoljujem nekoliko dodati zgoraj omenjenemu dopisu. V posebno škodo bi vtgnila biti laž, da se ureduje pri nas po moči slovensko, našim poslancem, posebno zastopniku goriških Slovencev. S kakim veseljem bi predital njega ekscel. Taaffe v slučaju interpelacije radi sodnijskih razmer dopis v „Edinosti“: precej bi zavrnil interpelanta rekoč, da je njegova interpelacija neosnovana, ker razmere pri c. kr. sodnih v slovenskih krajih so take, da se gre v nje z veseljem, kajti tako izražajo Slovenci sami v svojih glasilih. — Našega trpina kmeta slika dopisnik v čudnih barvah. Odločno moram ugovarjati temu, da so naši kmetje vedni nezadovoljneži. Jaz nikoli še nisem slišal tožiti našega kmeta drugače nego: „Naj bode, kakor Bog hoče, on že ve, kaj dela; vredni nismo, zato nam ne da“. — Gospodu dopisniku pa priporočam, naj misli drugikrat, kaj poroča in naj vedoma ne laže kateremu si bodi g. na ljubo. Dotičnik mu bode seveda dejansko hvaležen, mi pa ne! — Sluša naj naš nasvet in naj vporabi za poštnino potrošene krajcarje rajši za detrtinko vina — kakor se je mnogokrat že sam izrazil.

Iz Kanala nam piše drugi dopisnik: Recite tistim, ki Vam iz Kanala pišejo o slovenskem uradovanju tamošnjih uradnih, da kdor zna tako hvaliti gospoda davkarja ki je komaj prišel, bi moral vendar kaj omeniti tudi o starem davkarju, ki je celih 7 sedem let v Kanalu uradoval, ali vsaj grajati ga, ako ni hvale vreden. X. (S tem pa bodi konec tej kanalski pravdi! Op. ured.)

Vabilo na veselico s plesom „kolom“, petjem, igro, deklamacijo in tombolo katero priredi „Pevsko in bralno društvo na Opčinah“ v nedeljo, dne 6. septembra 1891 na dvorišču gospoda Gorjupa na Opčinah. Razpored: 1. Volarič: Slovanški svet, zbor. 2. Stritar: Mladini, deklamacija. 3. Brajša: Predobri Bože, zbor. 4. Ribničan, šalospjev. 5. Venec slovenskih pesmi, zbor. 6. Gluh mora biti, vesela igra v enem dejanji. 7. Gastronomična tombola. 8. Kolo, narodni ples. Odmor. 9. Narodni ples. Začetek točno ob 4 in pol ure popoldne. Ustopnina k veselici za neude 30 nvč., k plesu 60 nvč., za osebo, za ude k plesu 30 nvč., sedeži 10 nvč. Med posameznimi točkami in pri plesu svira domača godba

Openski rodoljubje delujejo neumorno v kar nam je dokaz zares krasen napredek tega društva in domače godbe. Tržaškim Slovincem nudi se zopet prilika, da se sami prepričajo o napredku tem. Na svidenje torej na Opčinah dne 6. t. m.

Iz Dekani prejeli smo nastopna dva dopisa: Gospod urednik! Prosim, dovolite tudi meni, da odgovorim gospodu dopisniku iz Dekani v 68. številki cenjene „Edinosti“, ko je obrekoval gospoda občinskega svetovalca in c. kr. poštnega uradnika z iste občine, češ, da se mu čudno zdi, da se imenovana nista vdeležila proslave rojstnega dne Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I., vršivše se pri gospodu nadžupanu.

Akoprav sem prepričan, da je to poižalo iz nasprotnega nam ostroga in da je hotel g. dopisnik s tem nas žaliti, vendar sem primoran, da se resnica izve, nastopno odgovoriti:

1.) Vsakemu občinarju je dobro znano, da sem pravi Avstrijec in veren katoličan, kakor tudi, da ljubim svoj narod. 2.) Vsi občinarji lahko pričajo, da to sveto dolžnost nisem nikdar zanemarjal, ampak celo vspodbujal sem priproste ljudi. 3. Na predvečer rojstnega dne Nj. Veličanstva našega presvetlega cesarja priredil sem razsvetljavo na dvorišču c. kr. poštnega urada. 4.) Dne 18. avgusta so že za rano vihrale zastave na poslopju c. kr. poštnega urada in potem sem se udeležil sv. maše kot uradnik in cerkveni pevec.

Gospod dopisnik pogrešal je le jednega občinskega svetovalca in pa c. kr. poštnega uradnika iz Dekani. Na to mi je odgovoriti, da dopisnik ni prav pogledal, kajti starašinstvo te županije obstoji iz 1 nadžupana, 10 svetovalcev in 19 odbornikov. Slavnosti pri nadžupanu udeležili so se pa samo štiri, t. j. nadžupan in trije odborniki; ker pa ni pri omenjeni priliki pogrešal drugih 10 obč. svetovalcev in 16 odbornikov, rečem mu v obraz, da je za 26/30 slep.

In če morda ne pozna vseh svetovalcev in odbornikov cele županije, pogrešati bi bil vsaj moral ona dva odbornika, ki bivata v njega občini in koja sta mu gotovo bratski poznana. Gosp. dopisnik naj se v takih slučajih najprej bolje prepriča, predno v dopisih govori o stvareh, ki mu niso affatto nulla poznane. Rekel bi mu še kaj, pa za sedaj dosta.

Ivan Piciga,
c. kr. poštni uradnik.

Prosim gospoda urednika cenjene „Edinosti“, da prijavi sledeči odgovor na dopis „iz Dekani“ v 68. številki tega lista, ki me je direktno žalil kot občinskega svetovalca, ker se nisem udeležil veselice (pojedine) pri gosp. nadžupanu na večer rojstnega dne Nj. Vel. presvetlega cesarja. Vdeležil se nisem jaz in ne drugi obč. svetovalci in več odbornikov iz tega uzroka, ker smo bili vabljeni šele okoli poludne istega dne in še takrat le privatno in ne uradno, kakor je bila stara navada.

V prejšnjih letih je g. nadžupan uradno povabil odbornike in svetovalce, učitelja in godbo, da smo skupno proslavljali omenjeni dan, a letos je gosp. nadžupan povabil le tiste, ki so njemu bolj priljubljeni. Sicer pa tudi nismo zanemarili svoje dolžnosti, ampak združili smo se v gostilni g. Iv. Grižona, bivšega nadžupana, več obč. odbornikov, c. kr. poštni uradnik, zastopnik užitinskega urada, par učiteljev iz bližnjih občin in drugih rodoljubov, da smo navdušeno vsklikali v proslavo pomembnega dne. Gosp. dopisnik naj raje molči, ako mu razmere niso znane.

Josip Piciga,
obč. svetovalec.

Obča želja je, da bi se izleta v Zagreb udeležilo nekoliko okoličank v narodni noši.

Trtna uš. Dotična komisija je nekda konstatovala, da so vsi vinogradi v sv. Križu in Lonjeri že okuženi. Odslej se ne bodo več pokončevale posamične trte, ker bi tako početje itak nič ne hasnilo. V spomladi morejo posestniki vinogradov v onih krajih, kjer razsaja trtna uš, dobiti ameriških sadik iz cesarskih stacij na Nižje - Avstrijskem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem. Oglasiti se je do dne 10. oktobra pri mestnem magistratu.

Bosensko-hercegovinske kompanije. Vseled najvišjega odloka z dne 16. maja t. l. osnujejo se s 1. oktobrom t. l. štiri nadaljnje bosensko-hercegovinske kompanije.

Izpred sodišča. Obsodili so nekega Mozesa Levyja, ker je osleparil lastno hišno gospodinjstvo za 100 gl. in nekega gostilničarja v Kopru za 20 gl. Odmerili so mu tri meseca ječe.

Poskus samomora. 26 letna Ivana Acquarolli skočila je raz okno svojega stanovanja — via Risorta št. 4. — na cesto ter se močno poškodevala. Prepeljali so jo v bolnico. Nesrečnica je omožena in mati dveh otrok. Velika beda v družini prisilila jo je do nesrečnega tega koraka.

V pojasnilo.

V zadnji številki našega lista priobčili smo popravek slavnega c. kr. policijskega vodstva, v katerem je čitati, da ni resnici primerno, da je policijsko vodstvo prepovedalo „Del. podp. društvu“ razvitje zastave pri veselici in da je društvene vodstvo zamudilo ob pravem času potrebno dovo-

ljenje glede zastave si izprosi. Slednjič trdi sl. policijsko vodstvo v omenjenem popravku, da e. kr. redarstveno vodstvo ni moglo razvitje rečene neobstoječe zastave ni privoliti ni prepovedati.

Na to smo prejeli od strani društva naslednji depis s prošnjo, da ga priobčimo:

Slavno e. kr. policijsko vodstvo je z ukrepom z dne 28. julija 1891 št. 1644 Res. na prošnjo „Del. p. o. d. društva“ dovolilo slovesen spreved tega društva se zastavo v cerkev in nazaj, kakor razvitje zastave pri namerovani veselici v vrtu Mondo nuovo. Z ukrepom z dne 22. avgusta t. l. št. 2092 Res. pa je istoslavno e. kr. vodstvo preklicalo to dovoljenje, kolikor se tiče zastave, z motivacijo, da se je dovoljenje glede zastave po pomoti podelilo. Proti poslednjemu, dan pred nameravano veselico uročenemu ukrepu, je „Del. podp. društvo“ uročilo sledečo

pritožbo:

Delavsko podporno društvo ima zastavo, ki je bila 1882. leta slovesno blagoslovljena; pri blagoslovljenji te zastave je bila kumica Njena cesarska Visokost vdova-cesaričina, premiljostiva nadvojvodinja Štefanija, ki je tudi dragocen trak zastavi darovati blagovolila. Ni toraj čuda, da se društvo s ponosom in hvaležnostjo spominja dneva blagoslovljenja te zastave in da hrani zastavo, okinčano z dragocenjem trakom kot najdražjo svetinjo, okrog katere se pri patriotičnih slavnostih društveniki z veseljem zbirajo.

Kakor druga leta tako je tudi letos društvo povodom praznika rojstnega dneva Njegovega Veličanstva našega preljubljenega in presvitlega cesarja sklenilo, da se na večer tega imenitnega praznika udeleži s zastavo slovesnega spreveda po mestu in da v nedeljo 23. avgusta t. l. obletnico blagoslovljenja društvene zastave slovesno obhaja. To je društvo veleslavnej e. kr. policijski direkciji naznanilo in za dovolitev te slavnosti s zastavo prosilo, vled česar je društvo dobilo cenjeni policijski dovoljenji z dne 28. julija 1891 št. 1664/Res. in 17. avg. 1891 št. 2044/Res.

S prvo imenovanjem dovoljenjem nam je veleslavna e. kr. policijska direkcija dovolila: 1. proti preklicu da sme društvo 23. t. m. iti z omenjeno zastavo k svečanostni maši in nazaj in 2. da sme ta dan popoldne društvo pri veselici v Mondo nuovo imenovano zastavo razobesiti.

Da društvo zastavo, ki jo ima v časteh in ki je zgodovinskega in patriotičnega pomena, razobesi na prostoru veselice — to bi si mislili, nam vendar nobeden zabranil ne bode!

A glejte! Potem ko se je društvo radostno in mnogoštevilno udeležilo s zastavo patriotične slavnosti na večer pred rojstnim dnevom Njegovega veličanstva, našega preljubljenega in presvitlega cesarja, še-le 22. t. m., to je dan pred veselico, za katero je bilo uže vse pripravljeno vroči se nam policijski ukrep z dne 22. t. m. št. 2092 Res. s katerim se nam ni samo prošnja za razobešenje ene zastave in sicer ne zgoraj omenjene, ampak druge dne 23. t. m. v društvenih prostorih odbila, ampak tudi dovoljenje z dne 28. julija t. l. št. 1664, glede zastave popolnoma preklicalo. Lahko si mislite stališče društva vled tega poznega preklica. Društvena veselica v praznovanje obletnice društvene zastave bila bi brez zastave brezmiselnost in se je morala radi tega opustiti, a omenjeni policijski preklic, ki smo ga dobili še le dan pred nameravano veselico, se ni mogel udom več objaviti, priprave za veselico bile že storjene in tako so nastali društvu stroški, ktere mora društvo plačati in je nastala mej društveniki nevolja razburjenost, za katero društveni odbor vsako odgovornost odklanja.

Omenjeni preklic zdi se nam toraj jako neumesten, ker je tako patriotično slavnost zaprečil, kar gotovo ne more imeti dobrih nasledkov. Zdi se nam pa ta

preklic tudi nepostaven, kajti nepogojno uradno dovoljenje, da smemo društveno zastavo dne 23. t. m. popoldne pri veselici razobešeno imeti, bi tudi veleslavna policija preklicati ne smela. Kar kak urad dovoli, to tudi njega veže.

Iz teh uzrokov je društveno vodstvo prisiljeno se pritožiti in prositi: itd.

Čitatelj razvidi iz te pritožbe je-li slavno e. kr. policijsko vodstvo podelilo dovoljenje glede zastave ali ne in naj sam razsodi, kdo da je pri tej zadevi kriv.

Bratje člani!

Oni bratje-člani „Tržaškega Sokola“, koji namerujejo udeležiti se izleta v Zagreb, prijavijo naj to takoj starosti društva.

ODBOR.

Natečaj.

Razpisana je ogrlarska služba v Barkovljanskej župnijske cerkvi. O pogojih naj se pozveda pri ondašnjem cerkvenem upravnistvu.

Cerkveno upravnistvo

v Barkovljah dne 1. kimovca 1891.

DROGERIJA

na veliko i malo

G. B. ANGELI

6-5

TRST

Piazza della Legna br. 1.

sa odlikovanom tvornicom kista

i velikim shladiščem boja na ulje vlastite priprave. Okvire englezke, francuzke, njemačke itd. itd.

Osim toga velik izbor

MINERALNIH VODA

dobavljenih ravno iz vrela zajamčene svieže, kano i:

Sumpora iz Romanje

za sumporati traje, pomješanoga sa modrom galicom vrlo fino sameljenoga, uporabiva proti mildevu (peronospori). 8-8

ODLIKOVAN GRAFIČEN ZAVOD, ustanovljen leta 1875.

Henrik Freisinger

TRST, via Mercato vecchio št. 4. Lloydova palača.

PEČATI IZ KAČUKA IN IZ KOVIN.

Blazinice za pečate se stalnim črnim, silografija. Mehanična delavnica. Posleče za stanovanja iz bronca, cinka in smalta. Pisalni stroj različnih sistemov. Priprave za kopiranje, in heliografija. 30-8

Po odpravi proste luke je nižje doli označeno blago prosto carine, radi česar ponujam okolici in pokrajini.

Jedina obrt v Trstu

FABBRICA TENDE CERATE

Plahte za vozove, povoščene ali iz kavčuka, črne in bele, narejene na roko. Ker dobivam te plahte iz prvih fabrik na Češkem, v Feldkirchen, Beču itd. mi je možno protiviti se kakoršni koli konkurenciji. — Prodajam in posojam vreče za sočivje moko in vsakojake prirodine. 11-13

CARLO PIRELLI

mejnarnodni agent in speditér

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje. 11-13

Kar se dobiva

strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrčke

Živic in družb. v Trstu

-33

ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrčka vsem rojakom za obilne naročbe.

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10-12. ure dop. Obresti na knjižice. 3%

Plačnja vsak dan od 9-12. ure opoludne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dnj prej.

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 4%

Posojuje na državne papirje avstro-ograke do 1000 gld. po 5% višje zneske od 1000 do 5000 gld. v tekočem računju po 4 1/2% Večje svote po 4 1/4%

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. TRST, 14. marca 1891. 17-24

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-17

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1890

Glavnica društva	gld. 4,000,000
Pvomijna reserva zavarovanja na življenje	10,754,306 91
Premijna reserva zavarovanja proti ognju	1,612,910 22
Premijna reserva zavarovanja blaga pri prevažanju	33,594 10
Reserva zavarovanja proti toči	200 000
Reserva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A)	163,786 21
Reserva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B)	137,573 85
Reserva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	250,000
Občna reserva dobičkov	1,127,605 98

Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši)

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1890. f. 43,303,671 22
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 24,167,306 81
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1890 f. 124,121,441 72
Plačana povračila:
a) v letu 1890 f. 8,345,827 21
b) od začetka društva do 31. decembra 1890 f. 235,717,767 43

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 8887 v lastnej hiši. 9-12

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialiteto.

Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rozek okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vsevi pouk o uporabljanju.

Razun teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov itd najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Recepti prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

20-4

in PRAG.

9-20

Iščejo se solidni zastopniki.

AVGUST BRUNNER

TRST

Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolinica

Avgusta Brunner-ja

prevzame vsa sem spadajoča dela kakor:

STROJE, PRESE, SESALKE, ŽELEZNA

OMREŽJA, STOLPE, CEVI, večja in manja

POPRAVLJANJA.

Za notranje dežele prosto carine.

Za notranje dežele prosto carine.

Die Maschinen-Fabrik und Eisenglasserei von

Avgust Brunner

übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:

MASCHINEN,

PRESSEN, PUMPEN,

GITTER, SAULEN,

R. HREN, grössere und kleinere

REPARATUREN.

Nach dem Inlande zollfrei.

Telefon št. 291.

12-11

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2%
8- " " 3%	3-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3 1/2%	6- " " 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto.

V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnočevanje kuponov 24-16 pri odbitku 1/100 provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 25. februarja 1891.

17-24